

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
TELEFAX: 210 5203872
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 1 Οκτωβρίου 2020
Αριθ. Πρωτ.:1797

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Σχετικά με θέματα των ΑμεΑ.

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ. 9340/7-9-2020 ΕΡΩΤΗΣΗ.

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. Μπούμπα Κων/νο και Αθανασίου Μαρία, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Όσον αφορά τη διασφάλιση επαρκούς βιοτικού επιπέδου για τα άτομα με αναπηρία:

Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα είναι ένα προνοιακό πρόγραμμα, το οποίο απευθύνεται σε νοικοκυριά που διαβιώνουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, οι όροι και οι προϋποθέσεις υλοποίησης του οποίου, καθορίζονται στην αριθμ. Δ13/οικ./33475/1935/15-6-2018 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης» (Β'2281), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Σύμφωνα και με το άρθρο 2 της εν λόγω ΚΥΑ στο δηλούμενο εισόδημα για την ένταξη στο Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και τον υπολογισμό της εισοδηματικής ενίσχυσης δεν περιλαμβάνονται τα μη ανταποδοτικά επιδόματα αναπηρίας που καταβάλλονται από το κράτος.

Οι αναπηρικές συντάξεις, όπως και κάθε συνταξιοδοτική παροχή, δεδομένου ότι εξασφαλίζουν ένα βασικό επίπεδο διαβίωσης στον δικαιούχο, προσμετρούνται στον υπολογισμό του εισοδήματος για την απόδοση των προνοιακών παροχών, συνεπώς και του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

Σημειώνεται επίσης ότι οι δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και σε εφαρμογή της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/892/152/1-2-2018 (ΦΕΚ Β 242) καθίστανται δικαιούχοι του ΚΟΤ Α', απολαμβάνοντας έκπτωση στην χρέωση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.

Αξιολογώντας διαρκώς τις κοινωνικές ανάγκες, εξετάζεται, όπου αυτό απαιτείται, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, η εναρμόνιση των διατάξεων που διέπουν τις παροχές της κοινωνικής ασφάλισης με αυτές της κοινωνικής πρόνοιας .

Β. Όσον αφορά τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά θέματα των ΑμεΑ:

1. Κατ' αρχήν επισημαίνεται ότι η κύρια σύνταξη λόγω αναπηρίας που χορηγείται από όλους τους φορείς τους ενταχθέντες στον e-ΕΦΚΑ συμπεριλαμβανομένου και του δημοσίου υπολογίζεται καθ' όμοιο τρόπο και αποτελείται όπως και οι συντάξεις γήρατος και θανάτου από δύο τμήματα: την εθνική και την ανταποδοτική.

Το ποσό της εθνικής σύνταξης χρηματοδοτείται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και ανέρχεται στο ύψος των 384,00 ευρώ για είκοσι (20) έτη ασφάλισης και άνω ενώ μειώνεται

κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των είκοσι ετών, με κατώτατο ποσό αυτό που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης, δηλ. 345,60 ευρώ.

Στους συνταξιούχους λόγω αναπηρίας με ποσοστό από 67% έως και 79,99% το ποσό της εθνικής σύνταξης διαμορφώνεται στο 75% του πλήρους ποσού και στους συνταξιούχους αντίστοιχα με ποσοστό από 50% έως και 66,99% διαμορφώνεται στο 50% του πλήρους ποσού, χωρίς να εφαρμόζεται η μείωση της εθνικής σύνταξης λόγω των ετών μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα (μείωση που υφίσταται στις συντάξεις λόγω γήρατος).

Στο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης δεν γίνεται καμία μείωση, και τούτο γιατί η ανταποδοτική σύνταξη χρηματοδοτείται από τις ασφαλιστικές εισφορές. Καταβάλλεται δηλαδή το ποσό που αντιστοιχεί στα έτη ασφάλισης και στις συντάξιμες αποδοχές του ασφαλισμένου.

2. Οι ασφαλισμένοι δικαιούνται προσωρινή σύνταξη μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης συνταξιοδότησης.

Στις περιπτώσεις έντυπης αίτησης συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας το ύψος της προσωρινής σύνταξης υπολογίζεται α) για μισθωτούς ως το 80% του μέσου όρου των μηνιαίων αποδοχών κατά τους τελευταίους 12 μήνες ασφάλισης και β) για αυτοτελώς απασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες και ασφαλισμένους του ΟΓΑ ως το 70% του μέσου μηνιαίου εισοδήματος των 12 τελευταίων μηνών πριν την αίτηση συνταξιοδότησης. Το κατώτατο ποσό προσωρινής σύνταξης ανέρχεται σε 384,00 ευρώ, το οποίο για συντάξεις λόγω αναπηρίας με ποσοστό από 67% έως και 79,99% διαμορφώνεται στο 75% του πλήρους ποσού δηλαδή 288,00 ευρώ και για συντάξεις αντίστοιχα με ποσοστό από 50% έως και 66,99% διαμορφώνεται στο 50% του πλήρους ποσού δηλαδή 192,00 ευρώ.

Στις περιπτώσεις ηλεκτρονικής αίτησης συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας το ύψος της προσωρινής σύνταξης υπολογίζεται ως το 80% του ποσού της οριστικής σύνταξης όπως αυτή υπολογίζεται κατά τα ανωτέρω. Συνεπώς κατώτατο ποσό προσωρινής σύνταξης υφίσταται στις περιπτώσεις κατωτάτου ορίου οριστικής σύνταξης δηλαδή επί αναπηρίας που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

3. Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας ,που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια έχει ληφθεί ειδική μέριμνα και το ποσό της οριστικής σύνταξης του ασφαλισμένου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στο διπλάσιο της εθνικής σύνταξης, για είκοσι (20) έτη ασφάλισης, δηλαδή 768,00 ευρώ.

4. Ο e-ΕΦΚΑ καταβάλλει υπό προϋποθέσεις σε συνταξιούχους λόγω αναπηρίας τα παρακάτω επιδόματα: α) το εξωιδρυματικό επίδομα, ύψους 783,30 μηνιαίως, του ν.1140/1981(Α'68) όπως ισχύει, σε όσους πάσχουν από τις οριζόμενες εκ των νόμων παθήσεις, ενδεικτικά τετραπληγία-παραπληγία, ή πάσχουν από παθήσεις οι οποίες, κατά την κρίση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, επιφέρουν την ίδια μορφή αναπηρίας, όπως και οι ρητά οριζόμενες παθήσεις, με ποσοστό ιατρικής αναπηρίας 67% και άνω, β) το επίδομα απολύτου αναπηρίας υπό προϋποθέσεις βαριάς αναπηρίας και γ) τα επιδόματα νόσου και ανικανότητας του άρθρου 54 του Π.Δ. 169/2007 (Α'210).

Τα οικογενειακά επιδόματα που χορηγούνταν από τους πρώην ασφαλιστικούς φορείς καταβάλλονται πλέον από τον ΟΠΕΚΑ σύμφωνα με τη νομοθεσία του.

5. Η κατάργηση του ΕΚΑΣ από 1.1.2020, αποτελεί επακόλουθο της θέσπισης της εθνικής σύνταξης με το ν.4387/2016, καθώς και οι δύο παροχές (ΕΚΑΣ και εθνική σύνταξη) αποτελούν μη ανταποδοτικές παροχές χρηματοδοτούμενες κατ' αποκλειστικότητα από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και όχι από την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων.

Άλλωστε, μετά την ψήφιση του ν.4387/2016 και ειδικότερα του άρθρου 92, με το οποίο προβλέφθηκε η σταδιακή μείωση του ποσού ΕΚΑΣ μέχρι την οριστική κατάργησή του από 1.1.2020, με το άρθρο τριακοστό πρώτο του ν.4411/2016 θεσπίστηκαν για τα πρόσωπα που στερούνται την παροχή ΕΚΑΣ μια σειρά αντισταθμιστικών μέτρων. Ειδικότερα στους

συνταξιούχους με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω που στερούνταν πλήρως την παροχή του ΕΚΑΣ, χορηγούνταν έκτακτη μηνιαία οικονομική ενίσχυση ισόποση με την παροχή του ΕΚΑΣ που είχε απολεσθεί.

6. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.3863/2010 (Α'115), από 1/9/2011 δημιουργήθηκε Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) υπαγόμενο στη Διεύθυνση Αναπηρίας και Ιατρικής της Εργασίας της Διοίκησης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ τώρα Διεύθυνση Ιατρικής Αξιολόγησης του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης «για την εξασφάλιση της ενιαίας υγειονομικής κρίσης όσον αφορά στον καθορισμό του βαθμού αναπηρίας των ασφαλισμένων όλων των ασφαλιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου, καθώς και των ανασφάλιστων, για τους οποίους απαιτείται πιστοποίηση αναπηρίας». Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων και των συναρμόδιων Υπουργών εναρμονίζονται οι κανονιστικές διατάξεις για τη χορήγηση των πάσης φύσεως παροχών, επιδομάτων, οικονομικών ενισχύσεων, διευκολύνσεων ή απαλλαγών στα άτομα με αναπηρία, αρμοδιότητας τους, με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕΠΑ, προς εκπλήρωση του σκοπού της ενιαίας υγειονομικής κρίσης κατά τα ανωτέρω. Η εναρμόνιση μπορεί να περιλαμβάνει την τροποποίηση ή την κατάργηση των διατάξεων που ισχύουν για τα θέματα αυτά, καθώς και τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τα αρμόδια όργανα, τις προθεσμίες τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Έργο των υγειονομικών επιτροπών, είναι: α) ο καθορισμός του ποσοστού αναπηρίας για σύνταξη αναπηρίας, β) ο χαρακτηρισμός ατόμων ως ΑΜΕΑ και γ) ο καθορισμός ποσοστού αναπηρίας για όλες τις κοινωνικές και οικονομικές παροχές ή διευκολύνσεις, για τις οποίες απαιτείται γνωμάτευση αναπηρίας και τις οποίες δικαιούνται από την πολιτεία τα άτομα με αναπηρία», και προσδιορίζουν το ποσοστό αναπηρίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (Ε.Π.Π.Π.Α.), όπως ισχύει κάθε φορά.

Με την παρ.7 του ως άνω άρθρου και νόμου καταργήθηκαν από 1-9-2011 όλες οι άλλες επιτροπές πιστοποίησης αναπηρίας που λειτουργούσαν στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, στις Νομαρχίες και το δημόσιο, με εξαίρεση τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.) την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή της Ελληνικής Αστυνομίας, την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και τις Επιτροπές Ανταλλαγών και τις τριμελείς εξ ιατρών επιτροπές οι οποίες εξακολουθούν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους.

Εξάλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 3863/2010 (Α'115), όπως ισχύουν, προβλέπεται ότι το ποσοστό αναπηρίας που συνάγεται σε κάθε πάθηση ή βλάβη ή σωματική ή ψυχική ή πνευματική εξασθένηση ή η συνδυασμένη εμφάνιση τέτοιων παθήσεων ή βλαβών ή εξασθενήσεων, καθώς και των υποτροπών αυτών καθορίζεται με εκατοστιαία αναλογία, σε Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας για όλους τους Ασφαλιστικούς Φορείς συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου και των ανασφαλίστων.

Ο Ενιαίος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας, καθώς και ο Πίνακας Παθήσεων για τις οποίες η διάρκεια αναπηρίας των ασφαλισμένων κρίνεται επ' αόριστον, εγκρίνονται αλλά και αναθεωρούνται κάθε φορά, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών, ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Ιατρικής Αξιολόγησης του Ε.Φ.Κ.Α. (πρώην Διεύθυνση Αναπηρίας του τ. Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.) και γνώμη της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής.

Αρχικά, με την αριθ. Φ.11321/οικ.10219/688/4-5-2012 (Β'1506) Κ.Υ.Α. είχε εγκριθεί ο Ενιαίος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας. Στη συνέχεια, η Ειδική Επιστημονική Επιτροπή, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Ιατρικής Αξιολόγησης του Ε.Φ.Κ.Α., λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς εξελίξεις στην ιατρική επιστήμη, καθώς και τις προτάσεις αρμόδιων φορέων (συλλόγων και ομοσπονδιών ατόμων με αναπηρία, ιατρικές εταιρείες για κάθε πάθηση, κ.α.) προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις, απαλοιφές και προσθήκες στον Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (Ε.Π.Π.Π.Α) της προαναφερθείσας ΚΥΑ, πρότεινε την αναθεώρηση/αντικατάσταση του Ε.Π.Π.Π.Α. και με την αρ. Φ.80000/45219/1864/ 27-12-2017 Κ.Υ.Α. (Β'4591, ΑΔΑ: ΩΦΛ9465Θ1Ω-ΛΑΛ) εκδόθηκε ο αναθεωρημένος Ενιαίος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας ο οποίος

τροποποιήθηκε με την αρ.80100/50885/3033/10-12-2018 Κ.Υ.Α.(Β 5987, ΑΔΑ: ΩΩΘΤ465Θ1Ω-ΟΓΩ).

Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν.3846/2010 (Α'66) προβλέπεται, αφενός ότι «η διάρκεια της αναπηρίας των ασφαλισμένων των ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, που κρίνονται από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, ως πάσχοντες από: α) Σύνδρομο Down - αυτισμό - υψηλού βαθμού νοητική υστέρηση, β) ακρωτηριαστικές βλάβες άνω ή κάτω άκρων, γ) φωκομέλεις, δ) νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου, ε) έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση νεφρών ή άλλων συμπαγών οργάνων, στ) τυφλώτης, ζ) παραπληγία - τετραπληγία και η) ινώδη κυστική νόσο, καθορίζεται επ' αόριστον» και αφετέρου ότι με υπουργική απόφαση μετά από γνώμη της επιστημονικής επιτροπής, δίνεται η δυνατότητα καθορισμού και άλλων παθήσεων, πλην των αναφερομένων, που η διάρκεια αναπηρίας των ασφαλισμένων καθορίζεται επ' αόριστον. Έτσι με την αρ. Φ.11321/οικ.31102/1870 /2013 (Β' 2906) υπουργική απόφαση προσδιορίστηκαν και άλλες 43 παθήσεις που η διάρκεια αναπηρίας των ασφαλισμένων χαρακτηρίζονταν επ' αόριστον, πλην όσων ρητά ορίζονται στο άρθρο 16 παρ.1 του Ν.3846/2010.

Μετά την αναθεώρηση του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας ο ανωτέρω Πίνακας με τον οποίο είχαν προσδιοριστεί σαράντα τρεις (43) παθήσεις επ' αόριστον αναθεωρήθηκε με την αρ.Φ.80000/οικ.2/1/2018 (Β,7, ΑΔΑ: ΩΣΑΦ465Θ1Ω-ΧΟΕ)Υ.Α. και αντικαταστάθηκε με την Φ.80100/οικ.17630/943/19-4-2018 (Β'1560/2018, ΑΔΑ: ΩΕ9Τ465Θ1Ω-6ΕΘ) υπουργική απόφαση, ο οποίος σήμερα περιλαμβάνει περίπου εκατόν σαράντα (140) παθήσεις, που χαρακτηρίζονται μη αναστρέψιμες και η διάρκεια της αναπηρίας των ασφαλισμένων καθορίζεται επ'αόριστον.

Η Ειδική Επιστημονική Επιτροπή συνεχίζοντας τις συνεδριάσεις της προτείνει διορθώσεις, απαλοιφές και προσθήκες στον Ε.Π.Π.Α. και στον Πίνακα Παθήσεων που χαρακτηρίζονται μη αναστρέψιμες και η διάρκεια αναπηρίας των ασφαλισμένων στους φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και στο δημόσιο κρίνεται επ' αόριστον με σκοπό την εξασφάλιση μιας αντικειμενικής δίκαιης εκτίμησης του βαθμού αναπηρίας και των ειδικών συνθηκών διαβίωσης της ευπαθούς κοινωνικής ομάδας των ατόμων με αναπηρία.

7. Μετά τη λειτουργία του ενιαίου φορέα κοινωνικής ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.) από 1-1-2017 ορίσθηκε ρητά η θέσπιση νέων ενιαίων κανόνων για τη συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας όλων των εντασσόμενων στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέων (άρθρο 11 του ν. 4387/2016).

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι, η ενοποίηση των όρων και προϋποθέσεων συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας για το σύνολο των ασφαλισμένων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και ανεξάρτητα από τον Οργανισμό στον οποίο ασφαλίστηκαν και ο οποίος εντάχθηκε στον ΕΦΚΑ, βάσει των ρητών προβλέψεων του άρθρου 11 του ν.4387/2016, αποτελεί αντικείμενο μελέτης, προκειμένου να συνταχθεί νέο κοινό νομοθετικό πλαίσιο λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των επαγγελματικών φορέων των ασφαλισμένων και των συλλόγων ΑΜΕΑ για την αναμόρφωση του θεσμού των αναπηρικών συντάξεων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ι. ΒΡΟΥΤΣΗΣ
